

דף עח

קכד. א. האם דין 'אותו ואת בנו' נוהג במוקדשין? ומה דינו של השוחט אותו ואת בנו חולין בעזרה, או קדשים

בחויף – לענין כשרות השחיטה ולענין חיוב השוחט?

ב. כיצד נדרש בסוגיא הכתוב: ושור או שה אתו ואת בנו...?

א. 'אותו ואת בנו' נוהג בין בחולין בין במוקדשין, בין אם היו האם והבן מוקדשין או אחד מהם. ולעולם חייבים מלקות ארבעים על שחיטת השני, האם או הבן. (ובקדשים – הקרבן נפסל, שהרי הוא 'מחוסר זמן'. ויש דעה שלוקין גם משום שחיטת מחוסר זמן. ע' להלן פ-פא).

חיוב 'אותו ואת בנו' נוהג גם בשוחט חולין בעזרה או קדשים בחויף, הגם שהבהמה נאסרת באכילה ובהנאה. (וסופג ארבעים משום 'אותו ואת בנו', ולא משום האיסורים האחרים – כי בחולין בעזרה אין מלקות, שאינו 'לאו'. ושוחט קדשים בחויף, אינו חייב עליהם מלקות וכתר אלא בקרבן הראוי לפניו, וכיון שאסור לשחטו היום משום 'אוא"ב' הרי שאינו ראוי לפניו, שמחוסר זמן הוא). כן סתמה משנתנו, ודלא כשיטת ר' שמעון שאמר שחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה, ולשיטתו, כל שהבהמה אינה ניתרת בשחיטתה, אינה 'שחיטה' לחייב משום אותו ואת בנו (כדלהלן פ. וע"ש ביתר פרטות בדין אותו ואת בנו בקדשים לשיטת ר' שמעון).

(השוחט אותו ואת בנו – אעפ"י שסופג ארבעים, שחיטתו כשרה. ואולם בה"ג כתב שאסור לאכול את השני באותו יום, משום קנס).

ב. ושור – ו' מוסיף על ענין ראשון (שור או כשב... ירצה לקרבן אשה לר'), ללמד שדין זה נוהג במוקדשין.

ואולם גם בחולין נוהג, מדכתיב ושור או שה... ולא נאמר בהמשך אחד 'אותו ואת בנו לא תשחטו'.

או שה – לרבות את הכלאים, (שלא נשוחט לקדשים שאין נוהג בהם כלאים).

אתו – לחכמים החולקים על חנניה, (וכן לר' יאשיה), הוצרך לחלק, שחייב על אחד מהם, על שור ובנו או על שה ובנו. ולחנניה (וכשיטת ר' יונתן), אין צריך דרשה לחלק, והוא דרש לחייב גם על השוחט אב ובנו. (אתו – לשון זכר).

ואת בנו – מי שבנו כרוך אחריו, דהיינו האם. (לחכמים, דוקא האם. ולחנניה, גם האב, שהרי התרבה מ'אותו' כאמור). [ראינוהו יונק ולא ראינו שנולד ממנה; משמע בסוגיא בבכורות (כד) שהוא ספק אם יש להניח בודאות שהוא בנה אם לאו. וע' בפוסקים (טז) וב'יד דוד' (בכורות שם). ואולי יש מקום לחלק בין יונק פעם אחת לכרוך אחריה בתמידות. וצ"ע].

(ומבנו משמע גם לחלק, שחייב על בן אחד, של שור או של שה).

דף עט

קכה. האם חוששים לזרע האב בבעלי-חיים, ומאי נפקא מינה?

לדעת חנניה, וכן פסק שמואל – חוששים לזרע האב. (ולדעת תנא קמא בברייתא – אין חוששים לזרע האב. ויש חולקים. ערמב"ן ור"ן). ולר' יהודה – ספק אם חוששים אם לאו. (כן מסקנת הסוגיא. וכן הסיקו בדעת ר' אליעזר והכמים. וכן משמע שסברו ר' אבא, אביי ורב פפא, כר' יהודה. עפ"י ראשונים).

הנפקותות המובארות בסוגיא: אם חוששים לזרע האב, נוהג דין 'אותו ואת בנו' בשחיטת אב ובנו. ואם